DOI : https://doi.org/10.5281/zenodo.16918951 ମୂଳ ପ୍ରବନ୍ଧ

ନିମାଇଁ ଚରଣ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଗଳ୍ପର ଭାଷା ଓ ଶୈଳୀ : ଏକ ତାତ୍ତ୍ୱିକ ଅଧ୍ୟୟନ

ଅଭିମନ୍ୟୁ ସାହୁ

ସଂକ୍ଷିପ୍ତସାର:

ସ୍ୱାଧିନତା ପରବର୍ତୀ ଓଡ଼ିଆ ଗଳ୍ପରେ ଗାଳ୍ପିକ ନିମାଇଁ ଚରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ ଏକ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ଚେହେରା । ଏକାଧାରରେ ଗୋଟିଏ ଚରିତ୍ରକୁ କେନ୍ଦ୍ରକରି ସିରିଜ୍ ଗଳ୍ପ ଲେଖୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ହେଉଛନ୍ତି ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ । ପେଶା ଯେ ତାଙ୍କର ଅଧ୍ୟାପନା ଏବଂ ନିଶା ଗଳ୍ପ ରଚନା । ସମାଜରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ବିଭିନ୍ନ ସମସ୍ୟା ଯଥା : ମନସ୍ତତ୍ୱ ଜନିତ ନାରୀ ବୟସର କ୍ରମପରିଣତି , ରାଜନୈତିକ ସମସ୍ୟା , ବାହ୍ୟିକ ସମସ୍ୟା ଓ ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ସମସ୍ୟାକୁ ଆଧାର କରି ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରଚିତ ସୃଷ୍ଟି ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରିଛି । ଗଳ୍ପରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁଛି ବ୍ୟଞ୍ଜନଧର୍ମୀ , ଚିତ୍ରକଳ୍ପ ଶବ୍ଦର ପ୍ରୟୋଗ । ଗଳ୍ପ ସମୂହରେ ଗଦ୍ୟ ଶୈଳୀ ଅପେକ୍ଷା ପଦ୍ୟ ଶୈଳୀର ବ୍ୟବହାର ଅଧିକାଂଶ ସ୍ଥାନରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥାଏ । ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ ସୃଷ୍ଟି ଓ ଅବିଶ୍ୱସନୀୟ , ଯେଉଁଥିରେ ଘଟଣାକୁ ଅଧିକ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ନ ଦେଇ ଚରିତ୍ରକୁ ଅଧିକ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦେଇଛନ୍ତି । ଗାଳ୍ପିକ କିପରି ନିଜର ସ୍ୱରଚିତ ସୃଷ୍ଟିରେ ଭାଷା ଓ ଶବ୍ଦର ସଂଯୋଜନା କରି ଓଡିଆ ଗଳ୍ପ ଜଗତକୁ ଋଦ୍ଧିମନ୍ତ କରିପାରିଛନ୍ତି, ତାହା ହେଉଛି ଆଲୋଚ୍ୟ ପ୍ରବନ୍ଧର ପ୍ରମୁଖ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଓ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ।

ପ୍ରମୁଖ ଶବ୍ଦାବଳୀ:

ସିରିଜ୍ ଗଳ୍ପ, ବ୍ୟଞ୍ଜନଧର୍ମୀ, କାବ୍ୟିକତା, ନାଟ୍ୟଧର୍ମୀତା, ଦୀର୍ଘ ସମାସକୀର୍ଣ୍ଣ ବାକ୍ୟ, ଚିତ୍ରକଳ୍ପ, ଢଗଢମାଳି, ଉଲୁଗୁଣା ଆଦି ।

ବିଷୟ :

ସାଧାରଣତଃ ଶୈଳୀ ହେଉଛି ଲେଖକର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱର ପରିମାପକ । ଏଥିରେ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଆଧାର କରି ଲେଖକର ସମସ୍ତ ଭାବାନୁଚିନ୍ତା ପ୍ରକାଶ ପାଇଥାଏ । ସୁତରାଂ ସର୍ବଦା ଭାବାବସ୍ତୁ ସହିତ ଶୈଳୀର ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ସଂପର୍କ ବିଦ୍ୟମାନ । ଲେଖାଟିଏ ଲେଖିଲା ବେଳେ ଲେଖକଟିଏ କଣ ଲେଖୁଛି ବଡ କଥା ନୁହେଁ , ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନକୁ ନେଇ ସେ କିପରି ଲେଖୁଛି ତାହା ହିଁ ଶୈଳୀ ବିଚାରରେ ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ । ଯେତେ ଜଣାଶୁଣା ପ୍ରସଙ୍ଗ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ତାହାକୁ ସଜ୍ଜିତ କରି ନୂତନ ଢଙ୍ଗରେ ଉପସ୍ଥାପନା କରିବା ଦ୍ୱାରା ଲେଖାଟି ଅଧିକ ସୁନ୍ଦର ହୋଇଥାଏ । ଯେ କୌଣସି ଲେଖକର ଯଦି ବକ୍ତବ୍ୟ ସ୍ୱଷ୍ଟ ଓ ସତ୍ୟନିଷ୍ଠ ରହିଥାଏ , ସେ ଲେଖାଟି ବିଷୟ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟମୟ ହୋଇଥିବ । ଏହାରି ଉପରେ କେବଳ ଲେଖକଙ୍କର ରଚନାଶୈଳୀ ନିର୍ଭର କରିଥାଏ । ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଇଂଲିଶ ଗାଳ୍ପିକ ଆସ୍କାର ଓଇଲାଡ୍ କୁହନ୍ତି ,ଶିଳ୍ପୀ ଜଣେ ସ୍ରଷ୍ଟା । ସେ ସର୍ବଦା ସୃଷ୍ଟି କରିଥାନ୍ତି । ମନୋମୁଗ୍ଧକର ଶିଳ୍ପ ପାଠକକୁ ଅନୁଭୂତ କରାଇଥାଏ Axiological aspect of existence ! ଗାଳ୍ପିକତାର ଏକ୍‌ଟିଭିଟିରେ ସୁଗଠିତ ମନସ୍ତାତ୍ତ୍ୱିକ ଗୁଣ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱର ସୁସଙ୍ଗ ବିକାଶରେ ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ ଓ ମାନବୀୟ ମନସ୍ତତ୍ୱକୁ ଆଧାର କରି ବାହ୍ୟ ଜଗତର ଅନୁଭୂତିକୁ

ଏହି ପ୍ରବନ୍ଧକୁ ଅନ୍‌ଲାଇନରେ ପଢିବାପାଇଁ ପ୍ରବେଶ କରନ୍ତୁ

Quick Response Code:

Available online at : https://pracheenews.com/

DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.16918951
Article No - BPP00319

ଯୋଗାଯୋଗ : ଅଭିମନ୍ୟୁ ସାହୁ, ଗବେଷକ,
ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା, ସାହିତ୍ୟ ଓ ଅନୁବାଦ ବିଭାଗ,
ମା ମାଣିକେଶ୍ୱରୀ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ଭବାନୀପାଟଣା, କଳାହାଣ୍ଡି
Email : abhi.topnet@gmail.com
ORCID ID: https://orcid.org/0009-0003-1018-2514

This is an open access journal, and articles are distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Non Commercial Share Alike 4.0 License, which allows others to remix, tweak, and build upon the work non commercially, as long as appropriate credit is given and the new creations are licensed under the identical terms.

For reprints contact: *pracheepatrika@rediffmail.com*

ପ୍ରାପ୍ତି	ସମୀକ୍ଷିତ	ଗୃହୀତ	ପ୍ରକାଶିତ
୬.୦୪.୨୦୨୫	୧୨.୦୫.୨୦୨୫	୨୬.୦୬.୨୦୨୫	୧.୦୭.୨୦୨୫

ଏହି ପ୍ରବନ୍ଧକୁ କିପରି ଉଦ୍ଧୃତ କରିବେ : ସାହୁ ଅଭିମନ୍ୟୁ ;୨୦୨୫। ନିମାଇଁ ଚରଣ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଗଳ୍ପର ଭାଷା ଓ ଶୈଳୀ: ଏକ ତାତ୍ତ୍ୱିକ ଅଧ୍ୟୟନ। ବାସ୍ତବତାର ପରିପ୍ରକାଶ ପ୍ରାଚୀ। ଭାଗ :୧୧, ସଂଖ୍ୟା : ଘ, ପୃଷ୍ଠା :୪୬-୪୯ ।

ଗ୍ରହଣ କରିବା ହେଉଛି ଗଳ୍ପରୂପ । ସାମାଜିକ ପଦ୍ଧତି ଅନୁସାରେ କଥାର ବିଷୟ ନିଜେ ମନୁଷ୍ୟ ଓ ତା ସମାଜ । ସାଧାରଣତଃ ଗଳ୍ପ ଖାଲି ଗୋଟିଏ ବିଷୟ ନୁହେଁ ,ମନସ୍ତତ୍ୱ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏକ (Transformation of feelings) ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ଚରିତ୍ରର ପୂର୍ଣ୍ଣତା ଗଠନ ପାଇଁ ଶୈଳୀ ଏକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ । ସମସାମୟିକ ଗାଳ୍ପିକମାନେ ନିଜସ୍ୱ ଶୈଳୀରେ, ନିଜସ୍ୱ ଢ଼ଙ୍ଗରେ ଗଳ୍ପ ଉପସ୍ଥାପନା କରୁଥିଲେ । ଗଳ୍ପ ରଚନାର ସାମାଜିକ ବାସ୍ତବତା ପ୍ରଭାବିତ କରିଥାଏ ଏବଂ ସେହି ପ୍ରଭାବ ଭବିଷ୍ୟତ ସାମାଜିକ ବାସ୍ତବତା ଗଠନର ମୁଖ୍ୟ ଆଧାର ପାଲଟିଯାଏ ।

ଶୈଳୀ ହେଉଛି ସାହିତ୍ୟର ପ୍ରମୁଖ ଅଙ୍ଗ । ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ ଜଗତରେ ସ୍ଥାନିତ ସମସ୍ତ ଗାଳ୍ପିକ ମାନଙ୍କର ନିଜସ୍ୱ ଶୈଳୀ ରହିଛି । ଶୈଳୀ ହେଉଛି ଏପରି ଏକ ଶବ୍ଦ ଯାହା ପାଠକ ପାଠିକା ମାନଙ୍କୁ ଜାବୁଡ଼ି ଧରି ରଖିପାରେ । ଭାବ ପ୍ରବଣତାର ମାଧ୍ୟମ ହେଉଛି ଶୈଳୀ । ଯେପରି ସୁରେନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତିଙ୍କ ଶୈଳୀ; ମହାପାତ୍ର ନୀଳମଣି ସାହୁଙ୍କ ଲେଖାଠାରୁ ଭିନ୍ନ ଅଟେ । ଏପରି ଅନେକ ଲେଖକ ଅଛନ୍ତି ଯେଉଁମାନଙ୍କର ନିଜସ୍ୱ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତା ରହିଅଛି, ସେହିପରି ଗାଳ୍ପିକ ନିମାଇଁ ଚରଣ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଗଳ୍ପର ଶୈଳୀ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭିନ୍ନ ମନେହୁଏ । ସେ ତାଙ୍କର ଗଳ୍ପରେ କାବ୍ୟିକତା ,ନାଟ୍ୟଧର୍ମିତା ,ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବାକ୍ୟ, ଦୀର୍ଘସମାସକୀର୍ଣ୍ଣ ବାକ୍ୟ, ଚିତ୍ରକଳ୍ପ ଆଦିର ପ୍ରୟୋଗ କରିଥିବାର ମନେହୁଏ ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଗ୍ରାମୀଣ ଶବ୍ଦ ,ତତ୍ସମ ଶବ୍ଦ ,ଇଂରାଜୀ ଶବ୍ଦର ବହୁଳ ବ୍ୟବହାର କରିଥିବାର ମନେହୁଏ । ସାଧାରଣତଃ ନିମାଇଁ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଗଳ୍ପର ଅଧିକାଂଶ ବିଷୟ ବସ୍ତୁରେ ବର୍ଣ୍ଣନାଧର୍ମୀ ଶୈଳୀ ପ୍ରୟୋଗ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥାଏ ।

ଶୈଳୀ ଅନେକ ପ୍ରକାରର ଯଥା :

୧-ଆକାର ହ୍ରସ୍ୱତା ୨-ଦୀର୍ଘାୟତନତା ୩-ଆତ୍ମକଥନ ଶୈଳୀ ୪-ସମ୍ବାଦ ଶୈଳୀ ୫-ଡାଏରି ଲିଖନ ଶୈଳୀ ୬-କାବ୍ୟିକତା ୭- ନାଟ୍ୟଧର୍ମୀତା ୮-ଅନୁବର୍ତ୍ତନ ଧର୍ମୀତା ୯-ଚେତନା ପ୍ରବାହ ଶୈଳୀ ଇତ୍ୟାଦି ।

ଓଡିଆ କ୍ଷୁଦ୍ରଗଳ୍ପରେ ଶୈଳୀ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ ପ୍ରସଙ୍ଗ । ଯାହା ମାଧ୍ୟମରେ ସ୍ରଷ୍ଟା ପାଠକ ସହିତ ଆପଣାର ସଂପର୍କ ସୁଦୃଢ କରିଥାଏ । ସ୍ରଷ୍ଟା ଭେଦରେ ଶୈଳୀ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ହୋଇଥାଏ । ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋଚକ ଡକ୍ଟର ପ୍ରକାଶ କୁମାର ପରିଡ଼ା କୁହନ୍ତି ଶୈଳୀ ପରିବର୍ତନରେ ମୁଖ୍ୟତଃ ୪ ଗୋଟି ମୁଖ୍ୟ ଭୂମି ହେଉଛି (କ) ସ୍ରଷ୍ଟାର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱର ଭିନ୍ନତା , (ଖ) ଅନୁଭୂତିର ଭିନ୍ନତା ଓ ସ୍ୱାତନ୍ତ୍ୟ , (ଗ) ସମୟର ଦାବି , (ଘ) ନୂତନ ଢଙ୍ଗରେ ବକ୍ତବ୍ୟ ପ୍ରକାଶର ମୋହ ।

ଆକାର ହ୍ରସ୍ୱତା :

ଆକାରଗତ ଦୃଷ୍ଟିରୁ କ୍ଷୁଦ୍ରଗଳ୍ପ କ୍ଷୁଦ୍ର ବା ବୃହତ୍ ଯାହା ହେଲେ ବି ତାହା ଚରିତ୍ର, ଘଟଣା ଏବଂ ବକ୍ତବ୍ୟରେ ସଂକ୍ଷିପ୍ତତା ପୋଷଣ କରିଥାଏ । ସମାଲୋଚକ ପ୍ରକାଶ କୁମାର ପରିଡ଼ାଙ୍କ ମତରେ ଯେକୌଣସି ସାହିତ୍ୟକୃତୀ ତାହା ଯେତେ ଦୀର୍ଘ ହେଉ ନା କାହିଁକି ତାର ବକ୍ତବ୍ୟ ସଂକ୍ଷେପରେ ପ୍ରକାଶ କରିହେବ ।

ଆତ୍ମକଥନ ଶୈଳୀ :

ଆମ ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱ ଦୃଶ୍ୟମାନ ଜଗତରେ ଘଟୁଥିବା ସମସ୍ତ ଘଟଣା ଏବଂ ଚରିତ୍ରକୁ ରୂପ ଦେବାରେ ଗାଳ୍ପିକ ହିଁ ବିଧାତା ସାଜିଥାଏ । ଏଥିରୁ ସେ ନିଜେ ବି ବାଦ୍ ପଡି ନ ଥାଏ । ଚରିତ୍ର ଉପରେ ସବାର ହୋଇ ସେ ତାର ବକ୍ତବ୍ୟ ପରି ପ୍ରକାଶ କରିଥାଏ । ଅନ୍ୟର ଜୀବନାଦର୍ଶକୁ ରୂପ, ରଙ୍ଗ,ରସରେ ତିଆରି କରୁ କରୁ ନିଜ ଜୀବନର କଥା କହିବାକୁ ସେ କୌତୂହଳୀ ହୋଇଥାଏ । ଏଥିରେ ଗାଳ୍ପିକ ନିଜେ ଗଳ୍ପର ଚରିତ୍ର ହୋଇଯାଏ । ଗଳ୍ପର ବର୍ଣ୍ଣନାରେ ମୁଁ , ମୋର ଇତ୍ୟାଦି ଶବ୍ଦର ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ ଆରମ୍ଭରୁ ପରିସମାପ୍ତି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗାଳ୍ପିକ ନିଜେ ଗଳ୍ପ ନାୟକ ହୋଇଯାଏ ।

ସମ୍ବାଦ ଶୈଳୀ :

ଆଞ୍ଚଳିକ ଘଟଣାବଳୀ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ବିଶ୍ୱବ୍ୟାପୀ ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନର କ୍ରିୟା ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ସମସ୍ତ ଘଟଣା ସମ୍ବାଦପତ୍ର ଗୁଡ଼ିକର ପୃଷ୍ଠା ମଣ୍ଡନ କରିଥାଏ । ସମ୍ବାଦ ପରିବେଷଣକୁ ନେଇ ଗଳ୍ପ ରଚନା କରିବା ହିଁ ସମ୍ବାଦ ପରିବେଷଣ ଶୈଳୀ । ଏଥିରେ ଗଳ୍ପ ପାଇଁ ଘଟଣା ଚୟନ କରାଯାଇ ପାରିବ ଏବଂ ଗଳ୍ପର ସ୍ରୋତକୁ ଅନୁସରଣ କରାଯାଇପାରେ ।

ଡାଏରୀ ଲିଖନ ଶୈଳୀ :

ଗାଳ୍ପିକ ନିମାଇଁ ଚରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ ସ୍ୱଳ୍ପ ସମୟ ବ୍ୟବଧାନରେ ୪ଗୋଟି ଗଳ୍ପ ସଂକଳନ ଓ ୩ ଗୋଟି ନାଟ୍ୟ ରଚନା ସୃଷ୍ଟି କରିପାରିଛନ୍ତି । ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ ପଣ୍ଡିତ ବିଷ୍ଣୁଶର୍ମା ପଞ୍ଚତନ୍ତ୍ର କାହାଣୀକୁ ଆଧାର କରି ପ୍ରାଚୀନ ଅନୁବର୍ତନ ଶୈଳୀ / ପନଚତନ୍ତ୍ର ଶୈଳୀରେ ୪ଗୋଟି ଗଳ୍ପ ରଚନା କରିଛନ୍ତି । ଯଥା : ସାଂପ୍ରତିକ ସମୟରେ ଦେଖା ଯାଉଥିବା ସାମାଜିକ, ରାଜନୈତିକ ଓ ବ୍ୟଙ୍ଗାତ୍ମକ ଶୈଳୀ ପର୍ଯ୍ୟବେସିତ ।

ନିମାଇଁ ପଟ୍ଟନାୟକ ତାଙ୍କ ଗଳ୍ପରେ ଭାଷା ପ୍ରୟୋଗର କଳା-କୌଶଳ-ଚାତୁର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିନାହାନ୍ତି । ସହଜ ଓ ସରଳ ଭାବରେ ସେ ଗଳ୍ପ ରଚନା କରିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ରଚିତ ଗଳ୍ପରେ ବିବିଧତା ପରିଲକ୍ଷିତ ହେଉନଥିବାରୁ ଭିନ୍ନଧର୍ମୀ ଚରିତ୍ର ନାହାନ୍ତି ,ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପରିବେଶ ନାହିଁ ଏଣୁ ଭାଷାର ଭିନ୍ନତା ବା ବିବିଧତା ନାହିଁ । ବରଂ ନିମାଇଁ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କର ଗଳ୍ପର ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାଷା ରହିଅଛି । ଗଳ୍ପର ଉପସ୍ଥାପନା ଶୈଳୀ ଖୁବ୍ ଚମତ୍କାର ଓ ମର୍ମସ୍ପର୍ଶୀ । ସାଧାରଣତଃ ରାଜନୀତିକ ବ୍ୟଙ୍ଗଗଳ୍ପରେ କେତେକ ରାଜନୈତିକ ପାରିଭାଷିକ ଶବ୍ଦ, ମନସ୍ତାତ୍ୱିକ ଗଳ୍ପ ବର୍ଗରେ ଥିବା ଗଳ୍ପରେ ମନସ୍ତତ୍ୱର ପାରିଭାଷିକ ଶବ୍ଦ, ଯୁଦ୍ଧ ସନ୍ତ୍ରାସ ବିଷୟକ ଗଳ୍ପରେ ସେନା ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଶବ୍ଦର ପ୍ରୟୋଗ ନିମାଇଁ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଗଳ୍ପରେ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଥାଉ । ମାତ୍ର; ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଗଳ୍ପ ଭାଷାରେ

କବିତାର ଅନ୍ତରୀଣ ପ୍ରବାହ ଥିବାରୁ ଅନେକତ୍ର କାବ୍ୟ ଭାଷା ଏହି ନାଟକୀୟତାର ପ୍ରୟୋଗ ଏବଂ ପ୍ରାଚୀନ ଗଳ୍ପଧାରା ଭିତିକ ଗଳ୍ପ ଥିବାରୁ ସଂସ୍କୃତାୟିତ ଭାଷା ପ୍ରୟୋଗ ହୋଇଥିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଏ ।

ନିମାଇଁ ପଟ୍ଟନାୟକ ତାଙ୍କ ଗଳ୍ପରୁ କେତେକ ବିଶିଷ୍ଟ ଭାଷା,ଶବ୍ଦ ଓ ଶୈଳୀର ନମୁନା ନିର୍ବାଚନ କରି ତାଙ୍କ ଭାଷା ଶୈଳୀର ପରିଚୟ ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।

ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବାକ୍ୟ :

ସାଧାରଣତଃ ନିମାଇଁ ପଟ୍ଟନାୟକ ତାଙ୍କ ଗଳ୍ପରେ ଅନେକ ସମୟରେ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଓ ଅସମାପିକା ବାକ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରିଥାନ୍ତି । ମନସ୍ତାତ୍ୱିକ ଗଳ୍ପରେ ଏପରି ଭାଷାର ପ୍ରୟୋଗ ଲେଖକର ଦକ୍ଷତାର ଅପେକ୍ଷା ରଖେ । କାରଣ ମନସ୍ତାତ୍ୱିକ ଗଳ୍ପରେ ଘଟଣା ଏତେ ଦ୍ରୁତ ଘଟେ ନାହିଁ ମାତ୍ର ; ଘଟଣାକୁ ନେଇ ଚରିତ୍ରର ଭାବନା ଦ୍ରୁତ ହୋଇଉଠେ । ଯଥାର୍ଥରେ ନିମାଇଁ ପଟ୍ଟନାୟକ ତାଙ୍କ ଗଳ୍ପରେ ଅଳ୍ପ ପଦ ବ୍ୟବହୃତ ପାଇଁ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବାକ୍ୟ ପ୍ରୟୋଗ କରିଥାନ୍ତି ।

ଉଦାହରଣ –

ସମୟ – ରାତି । ରାତି ଶୀଘ୍ର ପାଉନାହିଁ । (ଜତୁଗୃହ)

ଛାତିରେ ଯନ୍ତ୍ରଣା । ଯନ୍ତ୍ରଣା ମଥା ଭିତରେ । (ଜତୁଗୃହ)

ହସୁଛି ଶୁଷ୍କହସ । ନିଷ୍ପ୍ରାଣ ହସ । (ଅନ୍ତଃସ୍ୱର)

କେତେପାଣି । ନେଳି ଚକ୍ ଚକ୍ ପାଣି । ଭଅଁର ଭଳି ନେଳି । କେନାଲରେ ପାଣି ଘୂରି ଚାଲିଛି । ନାଳପାଣି କୁଳୁକୁଳୁ ହୁଏ । ଏ ପାଣି ହେଉନି । (ଫଗୁଣ ସକାଳ)

କାବ୍ୟିକତା –

ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ ଗଳ୍ପ ମଧ୍ୟରେ କାବ୍ୟିକତା ଧର୍ମର ପ୍ରୟୋଗ ମଧ୍ୟ କରିଛନ୍ତି । କାବ୍ୟିକ ଭାଷା ପ୍ରୟୋଗ କବିତା ସୁଲଭ ରଚନା ଗୀତି ମଧ୍ୟ ନିମାଇଁ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଗଳ୍ପରେ ପ୍ରଯୁକ୍ତ ।

ଆବେଗର ସ୍ୱର–

ମାରିବିନି, ମାରିବିନି, ମାରିବିନି, ମାରିବିନି, ମାରିବିନି

କାତରତାର ସ୍ୱର –

ଛାଡ଼ିଦିଅ, ଛାଡ଼ିଦିଅ, ଛାଡ଼ିଦିଅ, ଛାଡ଼ିଦିଅ, ଛାଡ଼ିଦିଅ
କିଛି କରିବିନି, କିଛି କରିବିନି, କିଛି କରିବିନି
ନା, ନା, ନା, ନାନାନାନାନା
ରହ ରହ ରହ ରହ ରରରର
ଆରେ ଆରେ ଆରେ ଆରେ ଆରେ (ଅନ୍ତଃସ୍ୱର)

ନିମାଇଁ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ କେତେକ ଗଳ୍ପରେ କବିତାଂଶ,ଢଗ ଊଲୁଗୁଣା,ପ୍ରବଚନ ଆଦି ପଦ୍ୟାଂଶ ବ୍ୟବହୃତ । ଚରିତ୍ରର ମନୋଭାବ ସହିତ ଚରିତ୍ରର ବାହ୍ୟ ଓ ଅନ୍ତଃରୂପର ପରିଚୟ ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଇଥାଏ ସ୍ଥଳ ବିଶେଷରେ ।

ସାହୁ: ନିମାଇଁ ଚରଣ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଗଳ୍ପର ଭାଷା ଓ ଶୈଳୀ :

'ବସନ୍ତ ଆସିଲା ଫଗୁଣ ସକାଳେ
କୁହୁ କୁହୁ ଡାକେ କୋକିଳ
ନରମ ଖରାରେ ଧରା ଚମକିଲା
ମହକିଲା ବନେ ବଉଳ '। (ଫଗୁଣ ସକାଳ)

'କୋଦେଇ ମାତା
ଦିଅଁ ଦେବତା' ।

'ଜହ୍ନି ଫୁଲ ଠୋ ଠା
କାକୁଡି ଫୁଲ ଠୋ ଠା
ଡୁଙ୍ଗେଇ ମୂଷା କହିଯାଇଛି
ଚାଉଳ ପୁଜିଏ ଥୋଇଥା '। (ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ)

'ମାଇ ଗୁଲିଆ ଗୋପିଆ ସାହୁ
ମାଇପ ହାତରୁ କହୁଣି ଖାଉ' । (ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ)

'ଦି ଗ୍ରାସ ଇଜ୍ ଗ୍ରୀନ୍
ଦି ରୋଜ୍ ଇଜ୍ ରେଡ୍
ଦିସ୍ ବୁକ୍ ଇଜ୍ ମାଇନ୍
ଟିଲ୍ ଆଇ ଆମ୍ ଡେଡ୍ '। (ପ୍ରଜାପତିର ଜନ୍ମ)

ଏହିପରି ଭାବରେ ଅନେକ ଗଳ୍ପରେ ଢଗ , ଢମାଳି, ପ୍ରବଚନ ଇତ୍ୟାଦିରେ ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ଦ୍ୱାରା ପାଠକମାନଙ୍କ ମନକୁ ଏହା ଚିତାକର୍ଷକ କରାଇଥାଏ ।

ନାଟ୍ୟଧର୍ମୀତା :

ନିମାଇଁ ପଟ୍ଟନାୟକ ଜଣେ ନାଟ୍ୟକାର (ଏକାଙ୍କିକାକାର) । ତାଙ୍କ ଗଳ୍ପରେ ନାଟ୍ୟ ରଚନା ରୀତିର ମଧ ପ୍ରୟୋଗ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ । ଗଳ୍ପରେ ସଂଳାପ ପ୍ରତିସଂଳାପରୁ ଆମେ ତାହା ଦେଖିପାରିବା । ଯଥାର୍ଥରେ ଗଳ୍ପରେ ନାଟ୍ୟରୀତି ପ୍ରୟୋଗର ନମୁନା ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ।

ଉଦାହରଣ –

ମଣ୍ଡୂକ ଗଳ୍ପଟି ଆଦ୍ୟପ୍ରାନ୍ତ ନାଟକରୀତିରେ ଲିଖିତ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଧାଡି କେବଳ ସଳାଂପ ଅଟେ । ଚରିତ୍ରର ନାମ ନାହିଁ । ନାଟ୍ୟଭାଷା ପରି ସେହି ବାକ୍ୟରେ ପ୍ରତିଟି ଚରିତ୍ର ଉତରର ଅପେକ୍ଷା ଅଛି ।

ମତେ ଭଲ ଲାଗୁନି........
ଲାଗିବ ମ ।
ନାହିଁ ଭଲ ଲାଗୁନି...... କିଛି ଭଲ ଲାଗୁନି ।
କଣ ଲାଗୁଛି ?
କଣ ଲାଗୁଛି ? କେମିତି... କେମିତି ...କହିବି ?
ତୁମ ଦେହ ରିସ୍ ରିସ୍ ଲାଗୁଛି କି ?
(ଅନୁଭବ କରି) ସତେ ତ ..... ।

ମୁଣ୍ଡ ?

ଝିମ୍ ଝିମ୍ ଲାଗୁଛି ।

ଜିଭ ?

ଟାଣି ହୋଇଯାଉଛି ।

ଆଖି ?

ଲାଗୁଛି ଛୋଟ ପେଣ୍ଡୁ, ଆଉ ଭିତରକୁ ପଶିଗଲା ପରି ।

(ମଣ୍ଡୁକ - ପୃ - ୪୯)

ଏହିପରି ତାଙ୍କ ନାଟକରେ ଆମେ ନାଟ୍ୟଭାଷା ସହିତ ନାଟ୍ୟରୀତିର ପ୍ରୟୋଗ ଦେଖିପାରିବା । ଉଭଟ ନାଟକର ସଳାଂପ ଗୁଡ଼ିକ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ । ଅସମାପିକା ବାକ୍ୟରେ ନିର୍ମିତ ।

ଦୀର୍ଘ ସମାସକୀର୍ଣ୍ଣ ବାକ୍ୟ :

ଗାଳ୍ପିକ ନିମାଇଁ ଚରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ ଗଳ୍ପ ଭାଷାରେ ଅନେକତ୍ର ଦୀର୍ଘବାକ୍ୟ ଓ ସମାସଯୁକ୍ତ ପଦର ବ୍ୟବହାର ମଧ୍ୟ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ଯେତେବେଳେ ଗଳ୍ପରେ ସ୍ଥାନିତ ଚରିତ୍ରର ଉତ୍କଣ୍ଠା-ଆଗ୍ରହ-ଅଭିଳାଷ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଚିନ୍ତା ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରସଙ୍ଗ ରୂପେ ଆସିଛି ସେଠାରେ ନିମାଇଁ ପଟ୍ଟନାୟକ ଦୀର୍ଘ ବାକ୍ୟ , ଦୀର୍ଘ ଅନୁଛେଦ ପ୍ରୟୋଗ କରିଥିବାର ଦେଖାଯାଏ ।

"ସତରେ ଯଦି କେବେ ଟ୍ରକ୍ ଜିପ୍ ଧକ୍କା ଖାଇ ଡାକ୍ତର ଖାନାରେ ମଲା ଗଲା ଅବସ୍ଥାରେ ପଡନ୍ତି ଏବଂ ଡାକ୍ତର ମୋର ବଞ୍ଚିବାର ଆଶା ଛାଡିଦିଅନ୍ତେ ,ତା ହେଲେ ଗୁନା ଭାଇ ନିଶ୍ଚେ ଦେଖିବାକୁ ଯାଆନ୍ତେ "। (ପ୍ରଜାପତିର ଜନ୍ମ ,ପୃ-୭୩)

ଅନ୍ୟଘଟ ଘଟାନ୍ତର ଗଳ୍ପରେ ଗୋଟିଏ ପାରାଗ୍ରାଫ୍ ୩୦ ଧାଡ଼ି ବିଶିଷ୍ଟ । ଏହା ଏକ ଚରିତ୍ରର (ଶୁଦ୍ଧ) କୁକୁର ପରି ଅନୁଭବ ଓ କ୍ରିୟାକଳାପ ପ୍ରକାଶର ଏକ ଦୀର୍ଘ ବର୍ଣ୍ଣନା । ଚରିତ୍ରଟି କୁକୁରର ଅଭିନୟ କରୁଛି । ଦ୍ରଷ୍ଟା ମାନେ ଆନନ୍ଦ ପ୍ରକାଶ କରିବାରୁ ସେ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଉତ୍ସାହିତ ହୋଇ ଅଭିନୟକୁ ନିଖୁଣ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି । ଅତ୍ୟଧିକ ପରିଶ୍ରମରେ ତାର ମୃତ୍ୟୁ ଘଟୁଛି ।

"ଦଳେ ଉତ୍ୟକ୍ତ ଯୁବକ ପଶିଗଲେ ଭିତରକୁ । ଭାଙ୍ଗି ପକେଇଲେ ତାଙ୍କର ରଙ୍ଗୀନ ଟି.ଭି ଓ ଫ୍ରିଜ୍ । ଭାଙ୍ଗି ପକାଇଲେ ଫିଲିପ୍ସ୍ ର ମ୍ୟୁଜିକ୍ ସେଟ୍ । ଦୁଇଟି ଉଶୃଙ୍ଖଳ ଟୋକା ଖୋଜିଲେ ବି ତାଙ୍କର କଲେଜ୍ ପଢୁଆ ଝିଅକୁ । ହତାଶରେ କିଏ ଜଣେ କହିଲା – ଶଳା ଚାଲାକି କରି କେତେବେଳେ ଝିଅକୁ ବାହାରକୁ ପଠାଇଦେଇଛି "। (ସ୍ୱପ୍ନାଭିସାର - ୧୪୭) ।

କେବଳ ଏତିକି ନୁହେଁ ଏପରି ଅନେକ ଗଳ୍ପ ରହିଅଛି , ଯେଉଁଥିରେ ଦୀର୍ଘ ସମାସକୀର୍ଣ ବାକ୍ୟର ବହୁଳ ପ୍ରୟୋଗ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଅଛି, ଏହା ହେଉଛି ଗାଳ୍ପିକ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ସ୍ୱତନ୍ତ ଶୈଳୀର ପରିଚୟ ।

ସାହୁ: ନିମାଇଁ ଚରଣ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଗଳ୍ପର ଭାଷା ଓ ଶୈଳୀ :

ଗାଳ୍ପିକ ସୁରେନ୍ଦ ମହାନ୍ତି, ଅଖିଳମୋହନ ପଟ୍ଟନାୟକ, ମହାପାତ୍ର ନୀଳମଣି ସାହୁ ଏହି ସାହିତ୍ୟିକ ମାନଙ୍କର ସମସାମୟିକ ଥିଲେ ନିମାଇଁ ଚରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ । ସେମାନଙ୍କର ଶୈଳୀ ଓ ଭାଷା ଖୁବ୍ ପାର୍ଥକ୍ୟ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ । ନିମାଇଁ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଗଳ୍ପରେ ଅନେକ ଗ୍ରାମୀଣ ଶବ୍ଦ , ଚିତ୍ରକଳ୍ପ ପ୍ରୟୋଗ , ଇଂରାଜୀ ଶବ୍ଦ ଏବଂ ତତ୍ସମ ଶବ୍ଦର ପ୍ରୟୋଗ କରିଥିବାର ଦେଖାଯାଇଥାଏ ।

ଗ୍ରାମୀଣ ଶବ୍ଦ :

ନିମାଇଁ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଗଳ୍ପର ସ୍ଥଳବିଶେଷରେ ଅଳ୍ପ ପରିମାଣର ଗ୍ରାମୀଣ ଶବ୍ଦ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଛି ।

ଯଥା - ଚେତା ଚପଟ, ଚହଟୁଛି ,ଝିମ୍ ଝିମ୍ , ମୁକୁଳା ବାଳ, ତୋଫା ଖରା, ଚେନା ଚେନା ମେଘ , ଛିନ୍ ଛତର , ଢିମା ଢିମା, ଉସକେଇବା, ମିଟି ମିଟି, ଉଲୁସି ଉଠିବା----, ଛନ୍ ଛନ୍ , ଆରାମ ଚଉକି,ଘୁମାଇ, ଫଟେଇ ଦଉଡ, ବାଉଳା ପ୍ରଭୃତି ଏପରି ଅନେକ ଶବ୍ଦ ରହିଅଛି ।

ଚିତ୍ରକଳ୍ପ ପ୍ରୟୋଗ :

ନିମାଇଁ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଗଳ୍ପରେ ଚିତ୍ରକଳ୍ପର ପ୍ରୟୋଗ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଚମତ୍କାର । ଯାହା ଗଳ୍ପର ପୃଷ୍ଠଭୂମିକୁ ଆକର୍ଷଣ କରିଥାଏ । ସେଥିମଧ୍ୟରୁ କେତୋଟି ଉଦ୍ଧାର କରାଯାଉଛି ।

କ) ଆକାଶରେ ଛନାଛନା ନାଲି ମେଘ ଆକାଶର ଫୁଲବନରେ ସତେ ଯେମିତି ନିଆଁବ ଲାଗିଛି । (ଅବନ୍ଧନ , ପୃ - ୪୨)

ଖ) ତାକୁ କେଜାଣି କେମିତି ଖୁସି ଖୁସି ଲାଗିଲା - ଲଗାଣ ମେଘ ଅନ୍ଧାର ଦିନରେ ଟିକିଏ ଖରା ପଡ଼ିଗଲା ପରି । (ଶ୍ରାବଣର ଖରା - ୪୬)

ଗ) ପାହାଡ଼ ଉପରେ ଜହ୍ନ ତମ୍ଭଳିଆ ଦିଶୁଛି , କମଳା କୋଳା ପରି ଜହ୍ନ । (ଅନ୍ଧାରର ଛାଇଁ , ପୃ - ୭୮)

ଘ) ତାଙ୍କର କମଳାରଙ୍ଗର ପାଦ - ମଞ୍ଜୁଆତିରେ ପଚାରିଲା ଭଳି । (ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ , ପୃ - ୬୪)

ଙ) ପହିଲି ଆଷାଢ଼ି ଅସରାର ଦାଗ ଚାତକ ମନରୁ ନ ଲିଭିଲା ପରି ତୋର ଉଦାସ ଛାଇ ମୋ ମନରୁ ଲିଭୁ ନାହିଁ । (ଚୋରାବାଲି, ୯୮)

ଚ) ପାହାଡ଼ ଶିଖରରେ ମେଘ ଧୀରେ ଧୀରେ ସଂଚରୁଛି, ତାଳବଣର ଗର୍ଭବତୀ ନାରୀ ଭଳି । (ମଧ୍ୟାହ୍ନର ମାନଚିତ୍ର - ୧୦୪)

ଛ) ବୋତଲରୁ ଝରି ପଡିଲା ବେଳେ ସାତମେନ୍ ଗାଉଛି ଆଜି ଝରଣାର ଗୀତି । (ସନ୍ଧ୍ୟାର କାକଳି -୧୦୪)

ଜ) ଓଲଟା ଖଣ୍ଡାପରି ବିପଦ ଝୁଲୁଛି । (ଶ୍ୱାପଦ - ୧୨୨)

ଏହିପରି ଅନେକ ଚିତ୍ରକଳ୍ପ ଓ ସଂକେତ ମାଧ୍ୟମରେ ତାଙ୍କ

ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱରେ ଘଟିଯାଇଥିବା ଘଟଣାକୁ ସେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଚମତ୍କାରିତା ଭାବରେ ମାନବୀୟ ଚିନ୍ତନ ଓ ସମ୍ବେଦନଶୀଳତା ସହିତ ସମନ୍ୱିତ କରିପାରନ୍ତି । ନିମାଇଁ ଚରଣଙ୍କ ସ୍ୱପ୍ନ , ଦୃଶ୍ୟ , ଦ୍ରବ୍ୟ ବା ଚରିତ୍ରକୁ ଯୋଡିଛନ୍ତି ଗପର କାହାଣୀ ଭାଗ ଓ ମଣିଷର ମନସ୍ତତ୍ୱ ସହିତ । (ଓଡିଆ କ୍ଷୁଦ୍ରଗଳ୍ପ ଧାରା ଓ ଧାର - ୨ୟ ଭାଗ , ପୃ -୧୧୨)

ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ ଗଳ୍ପ ବର୍ଣ୍ଣନାର ସ୍ଥାନେ ସ୍ଥାନେ ଲୋକକାହାଣୀ ଓ ଲୋକଗୀତର ଯଥାର୍ଥ ସଂଯୋଜନା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥାଏ ।

ଇଂରାଜୀ ଶବ୍ଦ :

ନିମାଇଁ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଗଳ୍ପରେ ଇଂରାଜୀ ଶବ୍ଦର ପ୍ରୟୋଗ ମଧ୍ୟ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥାଏ । ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ କେତୋଟି ଚିହ୍ନଟ କରାଯାଇଛି ।

ଯଥା - ପାଇପ୍, ଡ୍ରେସିଂ ଟେବୁଲ୍, ପାଉଡର, ଲାଇଟ୍, ଷ୍ଟେସନ, ଟର୍ଚ୍ଚ, ସିଗାରେଟ୍, ପୋଷ୍ଟର, ହେଡମାଷ୍ଟର, କପି, ସିନେମା, ଫାଷ୍ଟ, ଟେଲିଫୋନ୍, କାର୍ବନ୍ ପେପର, ହ୍ୟାଣ୍ଡସ୍ ଅପ୍, ମେଜର, ବାର୍ଥରୁମ୍, ହଲ, ଫ୍ରିଜ୍, ରେଡ଼ିଓ, ରିଭଲଭର, ଟ୍ରିଗର ଇତ୍ୟାଦି ଅନେକ ଶବ୍ଦ ରହିଅଛି ।

ତତ୍ସମ ଶବ୍ଦ -

ଏହି ପ୍ରକାର ଶବ୍ଦର ଚମତ୍କାରିତାକୁ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ଗଳ୍ପରେ ସ୍ଥାନିତ କରିଛନ୍ତି ।ଯଥା - ନାଭିଚକ୍ର , ଅଶ୍ଳୀଳ , ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ , ନୃଶଂସ , ଅନ୍ୱେଷଣ , ନିତ୍ୟ , ଅକ୍ଷୟ , ଦୁଃସାହସିକତା ମଧ୍ୟାହ୍ନ , ପ୍ଲାବନ , ଜଳାଶୟ , ଭୂତଳଶାୟୀ , ସୁଧିକୃଟ ଇତ୍ୟାଦି ।

ବିଷ୍ଣୁଶର୍ମାଙ୍କ ବିରଚିତ ପନ୍‌ଚତନ୍ତ କାହାଣୀକୁ ଆଧାରକରି ଅନେକ ଗଳ୍ପ ମଧ୍ୟ ରଚନା କରିଛନ୍ତି , ଯେଉଁଥିରେ ସଂସ୍କୃତ ଶବ୍ଦର ମଧ୍ୟ ଛାପ ଦେଖାଯାଇଥାଏ । ନିମାଇଁଙ୍କ ଗଳ୍ପ ପଢିବାକୁ ଯେପରି ଭଲ ଲାଗେ ତା'ଠାରୁ ଶବ୍ଦ ସଂଯୋଜନା ଶୈଳୀ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉଚ୍ଚକୋଟୀର ମନେହୁଏ ।

ନିମାଇଁ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ପ୍ରୟୋଗ ଚିତ୍ରକଳ୍ପ ସବୁ ନିଜସ୍ୱ ଓ ମୌଳିକ । ସହଜ ଭାବରେ ନିଜ ଜୀବନ ତଥା ପ୍ରକୃତିରୁ ସେ ଚିତ୍ରକଳ୍ପମାନ ତିଆରି କରି ତାଙ୍କ ଗଳ୍ପରେ ପ୍ରୟୋଗ କରିଥାନ୍ତି । ସ୍ୱଳ୍ପ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଖୁବ୍ ସାଧାରଣ କଥାକୁ ନେଇ ଗଳ୍ପ ଲେଖିଥିଲେ ବି ନିମାଇଁ ଚରଣ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଗଳ୍ପ ଭାଷା ଯୋଗୁଁ ସେ ପାଠକଙ୍କର ଖୁବ୍ ପ୍ରିୟ ହୋଇପାରିଛନ୍ତି । ପରିଶେଷରେ ନିମାଇଁ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ନାଟକୀୟତା , କାବ୍ୟିକତା ଓ ମନସ୍ତତ୍ୱର ପ୍ରୟୋଗ ଗଳ୍ପରେ ଯେଉଁଭଳି ଭାବରେ କରାଯାଉଛି ତାହା ସମଗ୍ର ପାଠକ-ପାଠିକା ମାନଙ୍କୁ ସମ୍ମୋହିତ କରିପାରେ । ସେ ଚିତ୍ରକଳ୍ପ-ବ୍ୟନ୍‌ଜନଧର୍ମୀ , ପ୍ରତୀକ ଓ ମନସ୍ତତ୍ୱ ପ୍ରୟୋଗର ସଫଳ ରୂପକାର ବୋଲି ହୃଦଗମ ହୋଇଥାଏ ।

ଉପସଂହାର :

ଉତର ଷାଠିଏ କାଳରେ ଗାଳ୍ପିକ ନିମାଇଁ ପଟ୍ଟନାୟକ ଥିଲେ ଜଣେ ପରିଚିତି ନାମ । ତାଙ୍କ ଗଳ୍ପରେ ଚରିତ୍ରର ଜୀବନ କାହାଣୀ ଅପେକ୍ଷା ତାର ଚିନ୍ତାଚେତନା; ଆଦର୍ଶ ଓ ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱର ବର୍ଣ୍ଣନା ପ୍ରଧାନ୍ୟ ପାଇଛି । କେବଳ ମଣିଷ ନୁହେଁ , ସମୟ ,ସ୍ଥାନ, ବସ୍ତୁ,ପଦାର୍ଥ ପାଇଛନ୍ତି ଚରିତ୍ରର ଭୂମିକା । କିଶୋରୀ ମାନଙ୍କ ଉପରେ ଆଧାରିତ ତଥା ବୟସର କ୍ରମ ପରିଣତି ଅବସ୍ଥାରେ ଦେଖା ଯାଉଥିବା ଯୌନ ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱ , ଆବେଗ ,କଳ୍ପନା ଭାବପ୍ରବଣତା ଭିତ୍ତିକ ଗଳ୍ପକୁ ନିଖୁଣ ଭାବରେ ଚିତ୍ରିତ କରିଛନ୍ତି । ଗଳ୍ପରେ ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ଥିବା ଶବ୍ଦ ସଂଯୋଜନା ,ଭାଷା ଶୈଳୀ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉଚ୍ଚକୋଟୀର । ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱକୁ ଆଧାର କରି ଗଳ୍ପ ଲେଖୁଥିବା ଗାଳ୍ପିକ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଥିଲେ ଅନ୍ୟତମ । ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱ ଅଧାରିତ ଗଳ୍ପରେ ସାଧାରଣତଃ ଶବ୍ଦ ଓ ଭାଷାର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିଥାଏ ,ଯାହା ଗାଳ୍ପିକ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଗଳ୍ପରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥାଏ । ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱ ଭିତ୍ତିକ ଗଳ୍ପ ମାଧ୍ୟମରେ ସେ ସମାଜକୁ ଅନେକ ଶିକ୍ଷଣୀୟ ବାର୍ତ୍ତା ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ କୃତିତ୍ୱ ଅର୍ଜନ କରିପାରିଛନ୍ତି ।

ସହାୟକ ଗ୍ରନ୍ଥସୂଚୀ :

୧. ନିର୍ଝରିଣୀ,ଶ୍ରୀଦତା, ପ୍ରଧାନ,କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର (ସଂ), ମନ ଗହନର ସଫଳ ଉଚାରଣ , ଗାଳ୍ପିକ ନିମାଇଁ ଚରଣ , ଓଡିଆ କ୍ଷୁଦ୍ରଗଳ୍ପର ଧରା ଓ ଧାରା (୨ୟ ଭାଗ),ପୃ -୧୦୧ ସତ୍ୟନାରାୟଣ ବୁକ୍ ଷ୍ଟୋର, ବିନୋଦବିହାରି ,କଟକ, ପ୍ରକାଶନ-୨୦୨୨

୨. ପଟ୍ଟନାୟକ , ନିମାଇଁ ଚରଣ , ନୀଳ ସପନର ଅଭିଷେକ , ଫ୍ରେଣ୍ଡସ୍ ପବ୍ଲିଶର୍ସ , କଟକ , ପ୍ରକାଶନ - ୨୦୦୧

୩. ପଟ୍ଟନାୟକ , ନିମାଇଁ ଚରଣ , ପଦ୍ମତୋଳା , ଫ୍ରେଣ୍ଡସ୍ ପବ୍ଲିଶର୍ସ, କଟକ, ପ୍ରକାଶନ - ୧୯୬୬

୪. ପଟ୍ଟନାୟକ, ନିମାଇଁ ଚରଣ, ନିଜ ସହ ନିଜର ସମ୍ପର୍କ , ଫ୍ରେଣ୍ଡସ୍ ପବ୍ଲିଶର୍ସ, କଟକ, ପ୍ରକାଶନ - ୨୦୦୨

୫. ପାଣ୍ଡବ, ଶତ୍ରୁଘ୍ନ, ଅନ୍ଧାରର ପଦ୍ମତୋଳା ଓ ନିଜ ଠାରୁ ନିଜର ଦୂରତା 'ଇସ୍ତାହାର' ପତ୍ରିକା, ପୃ - ୨୧୩

୬. ବେହେରା, ପ୍ରାଣକୃଷ୍ଣ, ନିମାଇଁ ଚରଣ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଗଳ୍ପ ଏକ ଆକଳନ, ଗୁରୁକୁଳ ପବ୍ଲିଶିଙ୍ଗ ହାଉସ, ନୟାଗଡ, ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶନ - ୨୦୨୪

୭. ସାହୁ, ନକୁଳ ଚନ୍ଦ୍ର, ଶବ୍ଦବାଦ ଓ ଶୈଳୀ ତତ୍ୱ, କାବ୍ୟଲୋକ, ଭୁବନେଶ୍ୱର, ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶନ - ୨୦୨୩

❖ ❖ ❖